

Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused

Käesolevad tingimused kehtestatakse keskkonnaministri 7.2.2020 määruse nr 10 „Keskkonnaprogrammist toetuse andmise kord ja tingimused“ § 4 lõike 2 ning Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) põhikirja punkti 5.2.4 alusel.

I Üldsätted

1. KIK korraldab vastavalt keskkonnatasude seadusele keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekunud raha sihtotstarbelist kasutamist. Käesolevates tingimustes sätestatakse lisaks keskkonnatasude seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele täiendavad nõuded projektide suhtes, mille toetamisel on tegemist riigiabiga konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses.
2. KIK annab käesolevates tingimustes nimetatud grupierandiga hõlmatud abi keskkonnakaitseliste eesmärkide saavutamiseks kõikides abikõlblikes majandussektorites, lähtudes [Euroopa Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrusest \(EL\) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks¹](#) (edaspidi „üldine grupierandi määrus“) ja konkurentsiseaduse §-st 34².
3. KIK annab keskkonnaprogrammist järgmist üldises grupierandi määruuses sätestatud abi:
 - a) regionaalabi;
 - b) väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE) antav abi;
 - c) teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antav abi;
 - d) keskkonnakaitses antav abi; ja
 - e) kohalikule taristule antav abi.
4. Abi ei anta üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud juhtudel, sealhulgas ei anta abi ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks, ega raskustes olevale ettevõtjale. Regionaalabi andmisel lähtutakse lisaks üldise grupierandi määruse artiklis 13 sätestatud välistustest.
5. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjaks loetakse ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse I lisas sätestatud kriteeriumitele.
6. Suurettevõtjaks loetakse ettevõtjat, kes ei vasta üldise grupierandi määruse I lisas sätestatud kriteeriumitele.
7. Abil peab olema ergutav mõju vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 6, st et projektiga seotud tegevusi ei tohi alustada ega võtta kohustusi nimetatud

¹ ELT L 187, 26.6.2014, lk 1—78.

tegevuste tegemiseks enne taotluse esitamist. Muu hulgas ei tohi enne KIKile taotluse esitamist kinnitada tellimusi, nõustuda pakkumusega, sõlmida lepingut või kokkulepet, teha ettemaksu, kasutada teenust, allkirjastada üleandmisvastuvõtmissakti ega teha muid sarnaseid tegevusi.

II Regionaalabi

- 8.** KIK annab investeeringuteks ettenähtud regionaalabi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 14 materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtavate alginvesteeringute kulude katmiseks. Suurettevõtja puhul toetatakse investeeringut materiaalsesse või immateriaalsesse varasse seoses uut majandustegevust soodustava alginvesteeringuga, mille puhul uuel tegevusel peab olema võrreldes olemasoleva tegevusega erinev 4-kohaline EMTAK kood.
- 9.** Alginvesteeringuks loetakse investeering materiaalsesse ja/või immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtte asutamisega, olemasoleva ettevõtte tootmisvõimsuse suurendamisega, ettevõtte toodangu mitmekesistamisega toodetega, mida ei ole veel ettevõttes toodetud, või olemasoleva ettevõtte kogu tootmisprotsessi põhjaliku muutmisega. Uut majandustegevust soodustavaks investeeringuks loetakse investeeringut materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses uue ettevõtte asutamisega või ettevõtte tegevuse mitmekesistamisega tingimusel, et uus tegevus ei ole sama või sarnane ettevõtte varasema tegevusalaga.
- 10.** Suurettevõtjale tootmisprotsessi põhjalikuks muutmiseks antud abi korral peavad abikõlblikud kulud ületama ajakohastatava tegevusega seotud vara kulumit eelneva kolme majandusaasta jooksul. Olemasoleva ettevõtte tegevuse mitmekesistamiseks antud abi puhul peavad abikõlblikud kulud ületama vähemalt 200 % võrra uuesti kasutatava vara arvestuslikku väärtust, mis on registreeritud tööde algusele eelneval majandusaastal.
- 11.** Regionaalabi projekti maksimaalne abikõlblike kulude summa ei tohi ületada 50 miljonit eurot.
- 12.** Suurettevõtjate suhtes kohaldatavat abi ülemmäär on vastavalt Euroopa Komisjoni 19.11.2021 otsusega C(2021) 8225 final (SA.100251 (2021/N) – Eesti) kinnitatud Eesti regionaalabi kaardile 25% Ida-Virumaal ning 20% ülejäänud Eestis. Keskmise suurusega ettevõtjate puhul võib eelnimetatud suurettevõtjate abimäära suurendada 10 protsendipunkti võrra ja väikeettevõtjate puhul 20 protsendipunkti võrra.
- 13.** Investeeringut peab pärast investeeringu tegemist säilitama abi saanud piirkonnas vähemalt viis aastat (VKEde korral kolm aastat).
- 14.** Abisaaja, kes taotleb KIKilt üldise grupierandi määruse tähenduses investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, peab esitama KIKile sihtfinantseerimise lepingu lisaks oleva riigiabi selgituse koosseisus kirjaliku kinnituse selle kohta, et kahe aasta jooksul enne abitaotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel algne investeering, ja kohustuma sellist ümberpaigutamist mitte tegema kuni kahe aasta jooksul pärast seda, kui investeering, mille jaoks abi taotleti, on lõpule viidud.
- 15.** Ümberpaigutamise tähendab sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimist ühest EMP lepingu osalisriigi ettevõttest (algne ettevõtte) teise EMP lepingu

muus osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse (toetatav ettevõtte). Ümberpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ja EMPs asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad.

III VKEdele antav abi

16. KIK annab VKEde nõustamisabi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 18. Abi osakaal ei tohi ületada 50 % abikõlblikest kuludest. Abikõlblikud on väliskonsultantide poolt osutatud nõustamisteenuste kulud.
17. VKEdele antava abi maksimaalne suurus projekti kohta on 2 miljonit eurot.

IV Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antav abi

18. KIK annab teadus- ja arendusprojektidele antavat abi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 25 alusuuringuteks, rakendusuuringuteks ja tootearenduseks. Abikõlblikud on artikli 25 lõigetes 3 ja 4 sätestatud kulud. Abi osakaalud ei tohi ühegi abisaaja puhul ületada artikli 25 lõigetes 5-7 sätestatud osakaalusid.
19. Teadus- ja arendusprojektidele antava abi maksimaalne suurus projekti kohta on 15 miljonit eurot.
20. KIK annab samuti protsessi- ja organisatsiooniinnovatsiooniks antavat abi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 29. Abikõlblikud on artikli 29 lõikes 3 sätestatud kulud. Abi osakaalud ei tohi ühegi abisaaja puhul ületada artikli 29 lõikes 4 sätestatud osakaalusid.
21. Protsess- ja organisatsiooniinnovatsiooniks antava abi maksimaalne suurus projekti kohta on 7,5 miljonit eurot.

IV Keskkonnakaitseks antav abi

22. KIK annab investeerimisabi, mis võimaldab ettevõtjatel teha liidu keskkonnakaitsealastes normatiivides nõutust rohkem või parandada keskkonnakaitset liidu normatiivide puudumisel, vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 36. Abi ei tohi anda, kui investeeringud tehakse selleks, et viia ettevõtja tegevus kooskõlla liidu normatiividega, mis on juba vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud. Abikõlblikud on täiendavad investeeringukulud, mis võimaldavad teha liidu keskkonnakaitsealastes normatiivides nõutust rohkem või saavutada liidu normatiivide puudumise korral kõrgem keskkonnakaitse tase. Abi osakaalud ei tohi ületada artikli 36 lõigete 6-8 alusel arvatud maksimaalseid kohalduvaid osakaalusid
23. KIK annab investeeringuteks ettenähtud abi, mis võimaldab ettevõtjatel saavutada suuremat energiatõhusust, vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 38. Abi ei anta, kui täiendused tehakse selleks, et viia ettevõtja tegevus kooskõlla liidu normatiividega, mis on juba vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud. Abikõlblikud kulud on täiendavad investeerimiskulud, mis on vajalikud suurema energiatõhususe saavutamiseks vastavalt üldise grupierandi

määruse artikli 38 lõigetele 3 ja 3a, arvestades ühtlasi nimetatud artikli lõikes 7 sätestatud.

24. KIK annab taastuvallikatest toodetud energia edendamisse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 41. Abi antakse ainult uutele tootmiseadmetele. Abikõlblikud on täiendavad investeerimiskulud, mis on vajalikud selleks, et edendada energia tootmist taastuvatest allikatest. Abi osakaalud ei tohi ületada artikli 41 lõigete 7-10 alusel arvutatud maksimaalseid kohalduvaid osakaalusid.
25. KIK annab saastatud alade puhastamiseks antavat investeeringuteks ettenähtud abi vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 45. Abikõlblikud on puhastustööde kulud, millest lahutatakse maa väärtuse tõus. Hinnangu puhastamisest tuleneva maa väärtuse tõusu kohta peab andma sõltumatu ekspert. Abi osakaal ei tohi ületada 100% abikõlblikest kuludest. Abikõlblikud ei ole puhastustööde kulud ulatuses, mille eest abi saaja vastutab vastavalt Euroopa Liidu või Eesti õigusaktidele või lepingule. KIKil on nii projekti teostamise ajal kui ka kümne aasta jooksul pärast projekti teostamist ja lõpparuande kinnitamist õigus kontrollida projektis tehtu ja tulemuse vastavust käesolevatele tingimustele ja sihtfinantseerimise lepingule, vaadata üle abikõlblike kulude arvestus ja/või puhastustööde tegelike kulude suurus ning abi suurust abikõlblike kulude arvestuse muutumise korral ümber hinnata ja enamakstud abi tagastamist nõuda.
26. Kohalduvatel juhtudel võib keskkonnakaitseabi üldise grupierandi määruse põhjenduses 34 sätestatud ulatuses ja tingimustel anda regionaalabina.
27. Keskkonnakaitseks antava abi maksimaalne suurus projekti kohta on 10 miljonit eurot.

V Kohalikule taristule antav investeeringuteks ettenähtud abi

28. KIK annab kohalikule taristule abi investeeringuteks vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 56. Abikõlblikud kulud on materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud. Abi summa ei tohi ületada abikõlblike kulude ja investeeringu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum tuleb abikõlblikest kuludest maha arvata eelnevalt asjakohaste prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu. Huvitatud kasutajad peavad taristule juurde pääsema avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel. Taristu kasutamise tasu või müügihind peab vastama turuhindadele

Lõppsätted

29. KIK säilitab andmeid käesolevate tingimuste alusel antud riigiabi kohta 10 aastat alates viimase toetuse andmisest.
30. Käesolevad tingimused kehtivad kuni 31. detsembrini 2023.